

สินค้าเลียนแบบ ตลาด E-Commerce ในญี่ปุ่น

พศ.รับลอร์ด เลิศในสัตย์

คณ.บริหารธุรกิจ สถาบันเทคโนโลยีไทย-ญี่ปุ่น

ในปี 2014 ขนาดตลาดภายในประเทศญี่ปุ่นของธุรกิจ E-commerce (EC) มีประมาณ 12.8 ล้านล้านเยน แต่จากการเติบโตที่รวดเร็วนี้ต้องประสบปัญหาที่สาหัสไม่ว่ายักษ์ใหญ่อย่าง Rakuten คือ สินค้าเลียนแบบ ที่ทุกผู้ประกอบการต้องพยายามป้องกัน เพื่อปกป้องลูกค้า และธุรกิจของตนเอง

Rakuten ได้พบว่า ผู้ลอกเลียนแบบนั้น แต่เดิมเข้ามาอยู่ในเครือข่าย (ผู้มีร้านในพื้นที่ขายใน EC mall) ของ Rakuten ที่ถูกขับออกไปนั่นเอง หลักการของ Rakuten ในการตรวจสอบเครือข่ายก็คือ **เมื่อพบว่า** ผู้ที่มีแนวโน้มไม่ซื่อสัตย์ก็จะซื้อสินค้านั้นเข้ามาแล้วส่งให้เจ้าของแบรนด์ทำการพิสูจน์ หากพบว่าเป็นของเลียนแบบก็จะขับออกจากเครือข่าย ระบบนี้ได้เริ่มต้นตั้งแต่ปี 2011 และมีผู้เสนอตัวเข้าเครือข่าย เดือนละไม่น้อยกว่า 700 ราย โดยจะมีการตรวจสอบเอกสารอย่างรอบคอบ รวมทั้งส่งคนไปบริษัทตามที่ลงทะเบียนอีกด้วย หากพบว่าไม่ครบถ้วนหรือมีข้อสงสัย ก็จะไม่ให้เข้าร่วมเครือข่าย

เรื่องสินค้าเลียนแบบนี้ ภาครัฐที่เกี่ยวข้องเอง ได้รับข้อมูลร้องเรียนถึงกว่า 1,500 เรื่อง เกือบทุกปี ประมาณ 80% เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับ EC ทำความเสียหายให้แก่แบรนด์สินค้าจริง และผู้บริโภค

อย่างมาก คาดว่า ตัวเลขจริงที่เกิดขึ้นจะต้องมากกว่าที่แจ้งมาอย่างแน่นอน Rakuten เอง ก็ต้องรีบดำเนินการแก้ไขอย่างเร่งด่วน มิฉะนั้นแล้ว ต้องกระทบกับตลาด EC ที่กำลังเติบโตมากอย่างแน่นอน

บริษัทอื่นนอกเหนือจาก Rakuten ก็กำลังดำเนินการมาตรการแก้ไขในปี 2013 Yahoo ที่เริ่มรณรงค์ “ปฏิรูป E-Commerce” ที่ได้ใช้กลยุทธ์เข้าร่วมเครือข่ายโดยไม่เสียค่าธรรมเนียม ทำให้ในปี 2014 มีจำนวนร้านเพิ่มขึ้นกว่า 4 เท่า ผลลัพธ์ก็คือ มีสินค้าเลียนแบบเพิ่มขึ้นอย่างมากมาตามมา หลังจากนั้นก็ได้มีการตรวจสอบอย่างเข้มงวด เพื่อให้ลดจำนวนสินค้าเลียนแบบลง ให้เสมอเท่ากับบริษัทอื่น แต่มาตรการเพียงเท่านี้ ไม่สามารถกำจัดสินค้าเลียนแบบไปได้ ทั้งนี้เพราะว่าองค์กรที่จำหน่ายสินค้าเลียนแบบนั้น มีความซับซ้อนและลึกซึ้งนั่นเอง

ในปัจจุบันกล่าวกันว่า แขนงนำของการหลอกลวงสินค้าเลียนแบบใน EC นั้น ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มหรือคนร้ายชาวต่างชาติ สินค้าเลียนแบบนี้ส่วนใหญ่ผลิตในต่างประเทศ ซึ่งชาวต่างชาติ สามารถ

นำเข้าได้โดยง่าย และเป็นที่น่าพอใจรอบๆ กลุ่มผู้ผลิตรอง
ชาวต่างประเทศนั้นจะต้องมีกลุ่มอำนาจมืดคอยช่วยเหลืออยู่ การนำ
เอาสินค้าต่างประเทศเข้ามานั้นยังไม่พอ ต้องสามารถวางขายในบ้าน
ของ EC ให้ได้ด้วยจำเป็นต้องมีเอกสารที่อยู่อย่างเป็นทางการ
จะต้องมีกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในเรื่องนี้คอยจัดหา และขายเอกสารเหล่านี้
นี้ให้กระบวนการนั้น ก็คือการจ่ายเงินให้กับผู้ที่ไม่ได้อยู่อาศัย
(Homeless) หรือนักเรียนต่างชาติ ผู้ฝึกงานต่างชาติ ที่กำลังจะกลับ
ประเทศ เพื่อแลกกับข้อมูลส่วนตัว แล้วนำไปขึ้นทะเบียน ทางด้าน
EC mall ถ้ามีข้อมูลผู้ที่ถูกขับออกไปอยู่ก็จะไม่ให้เข้ามาใหม่อีก แต่
ที่มาล้วนแต่เป็นข้อมูลใหม่ๆ ทั้งนี้ จึงไม่รู้จะทำอย่างไร กล่าวกันว่า
กลุ่มที่อยู่รอบการผลิตรองสินค้าปลอมนี้ นอกจากกลุ่มด้าน
สังคมมาแล้ว ยังมีผู้มีคุณสมบัติดำเนินการเรื่องเอกสารราชการ
แต่ขาดจรรยาบรรณ และคนทั่วไปที่เป็นผู้เชี่ยวชาญเรื่องเหล่านี้
รวมอยู่ด้วย

เมื่อสั่งสินค้าปลอมจากต่างประเทศเข้ามา ถึงแม้ว่าจะต้อง
จ่ายค่าเอกสารหรือค่าเปิดบัญชีที่สูงก็ตาม แต่ธุรกิจสินค้าปลอมก็ยัง
มีอัตรากำไรที่สูง ตัวอย่างเช่น ในปี 2014 สินค้าปลอม รองเท้ากีฬา
New balance มีการขายผ่าน EC อย่างมาก ต้นทางสินค้าที่สั่งเข้า
มา ประมาณ 2000 เยนต่อคู่ ราคาขายที่อยู่ญี่ปุ่น คู่ละ 1 หมื่นเยน
อัตรากำไรขั้นต้น 80% แต่ในต้นปีนี้มีผู้ต้องสงสัย มีรองเท้าเดียวกัน
อยู่ 433 คู่ เตรียมพร้อมที่จะขาย ได้ถูกเจ้าหน้าที่จับกุม ประมาณว่า
ในช่วง 10 เดือนที่ผ่านมา สามารถทำยอดขายได้ถึง 8 ล้านดอลลาร์

กล่าวกันว่ารองเท้าเลียนแบบ ที่จำหน่ายที่ร้านค้าทั่วไป
นำเข้ามาจากที่เงินเงินหรือวางใจ ช่องทางการขายนั้น ง่ายมาก
ทำให้สามารถสืบค้นไปถึงต้นตอผู้ผลิตได้ง่ายมาก แต่สินค้าปลอมที่
ขายผ่าน EC นั้น ไม่ได้เป็นการสั่งซื้อเข้ามาโดยตรงจากแหล่งผลิตใน
ต่างประเทศ หลากๆ ครั้ง เป็นการสั่งซื้อผ่าน EC site ในประเทศจีน
ทำให้ช่องทางการจำหน่ายนั้น มีความซับซ้อนยากที่จะค้นหาต้นตอ
ผู้ผลิตได้

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ไม่ให้เกิดสถานการณ์เลวร้ายลงมากกว่านี้ EC
จึงได้ประสานงานกับเจ้าของแบรนด์ และกรมศุลกากร เพื่อค้นหา
แหล่งต้นตอการผลิตนั้นให้ได้ แต่ทางศุลกากรก็ทำอะไรไม่ได้มากนัก
เพราะว่า การขายสินค้าเลียนแบบในร้านค้าจริงนั้น จะต้องนำเข้า
สินค้านั้นเข้ามาครั้งละมากๆ จึงจับได้ง่าย แต่สำหรับ EC แล้ว สินค้า
ปลอมที่จำหน่ายนั้น เป็นการส่งเข้ามาแบบ EMS เป็นส่วนมาก
ศุลกากรจึงไม่สามารถที่จะไปตรวจเช็ค EMS ที่ละชิ้นๆ ได้ง่ายนัก จึง
เป็นเรื่องที่ไม่ง่ายนักที่จะดำเนินมาตรการแก้ไข เพื่อกำจัดสินค้าปลอม
ใน EC ได้ง่าย

